

شیوه‌های حفاظت و ایمنی فردی در پرورش دام

مترجم: دکتر محمدرضا قلعه‌نوئی کارشناس اداره کل تحقیقات جهادسازندگی

هدف از این مقاله معطوف نمودن توجه خوانندگان به نکات ذیل می‌باشد:

- * اهمیت رعایت نکات ایمنی در دامداری هنگام کار با گله.
- * خطرات ناشی از پرورش دامها.
- * نکات ایمنی در هنگام کار با دامها (گاوگوشتی، گوسفند، بز، اسب و طیور).
- * ابداع و استفاده از ضوابط و موازین ایمنیت شغلی در پرورش دام.

مقدمه

دامداری در ایالات متحده امریکا یکی از پرخطرترین مشاغل می‌باشد. آمار اخیر انجمن ملی حفاظت و ایمنی فردی امریکا بیانگر این نکته است که میزان مرگ و میر در کارگران شاغل در بخش کشاورزی ۵۷ در ۱۰۰۰۰ می‌باشد و در یک جمع بندی کلی حدود ۲۰۰۰ مورد مرگ و میر در هر سال را شامل می‌شود. علاوه بر مورد فوق حدود ۱۷۰۰۰۰ مورد حادثه منجر به از دست دادن توان ادامه کار مشاهده می‌شود. در یک جمع بندی حوادث مربوط به ماشینهای کشاورزی ۲۵ تا ۳۰ درصد کل حوادث بخش کشاورزی را شامل شده، ۲۰ درصد دیگر مستقیماً در ارتباط با دامها می‌باشد که از آن جمله حوادث مربوط به محل نگهداری دامها را میتوان نام برد. جراحات ناشی از حیوانات در درجه دوم اهمیت نسبت به جراحات حاصله از ماشین آلات قرار دارد و معمولاً این جراحات به وخامت جراحاتی که عامل مسببه آن ماشین آلات هستند، نمی‌باشند، کمتر از ۱۰۰ مورد از حوادث و جراحات در ارتباط با حیوانات همه‌ساله منجر به مرگ می‌شود. با این وجود صدمات ناشی از حیوانات سبب از دست دادن زمان، پول و قدرت تولید برای دامدار میگردد. برای اجتناب از این ضرر و زیان افرادی که با حیوانات در ارتباط هستند باید مراقب بوده و در هنگام کار روشهای حفاظتی مناسبی را مدنظر داشته باشند.

انواع مختلف جراحات

بررسیهای انجام شده توسط انجمن ملی حفاظت و ایمنی فردی بیانگر این نکته است که بیشتر افراد توسط گاوها و خوکهای نر دچار صدمه گردیده و اسب‌ها، ماده

نیز مانند اسب‌های نر اغلب سبب بروز صدمه می‌باشند.

گزارش این انجمن گویای این مطلب است که افرادی در گروه سنی ۶۴-۴۵ سال می‌باشند بیشتر در معرض حوادث ناشی از گاوها می‌باشند. بچه‌های گروه سنی ۱۴-۵ سال و افراد گروه سنی ۲۵-۱۵ سال اغلب توسط اسب دچار صدمه میشوند و جراحات ناشی از خوکها معمولاً در گروه سنی ۶۴-۲۵ سال اتفاق می‌افتد.

جراحات مربوط به گاوها و خوکها در ساختمانها و یا در قسمتهای محدود شده و بسته اتفاق می‌افتد. حوادث ناشی از اسبها در حیاط، مزارع، کوچه‌ها، جنگلها و راههای عمومی متداولتر می‌باشد. گاوها معمولاً در اثر گذاشتن پا روی افراد، لگد زدن و یا فشار دادن به سطوح سخت از قبیل دیوار طویله باعث جراحات و صدمه میشوند. خوکها در اثر گذاشتن پا، گاز گرفتن و زمین انداختن سبب بروز صدمه میگرددند. جدی‌ترین حوادث هنگام کار با اسبها و گاوهای نر اتفاق می‌افتد.

بیشتر حوادث ناشی از حیوانات یک دامداری، در اعضا و افراد همان دامداری اتفاق می‌افتد و کمتر از ۱۰ درصد حوادث در کارگرانی که برای کمک آمده و یا برای بازدید به دامداری آمده‌اند وقوع می‌یابد.

عوامل محیطی و انسانی در ارتباط با حفاظت و ایمنی فردی:

خطای انسان عامل عمده‌ای در بروز حوادث می‌باشد. عواملی از قبیل خستگی، عدم توجه، ضعف

قضاوت و مدیریت مکرراً سبب بروز حوادث میشوند. در مزرعه و دامداری، افراد جوانتر از ۲۵ سال و مسن‌تر از ۶۴ سال بیشتر از سنین ۲۵ تا ۶۴ سال در معرض حوادث می‌باشند. مزرعه‌داری شغلی است که اطفال و بچه‌ها بکار در محدوده آن علاقمند می‌باشند. کنجکاو و بی‌تجربگی ممکن است بچه‌ها را به وضعیتی که دچار حادثه شوند، سوق دهد. همچنین با بالا رفتن سن، قدرت و چابکی کم شده و افراد مسن بدلیل ضعف تعادل و اختلال بینایی ممکن است دچار حوادث بیشتری گردند. بعضی اوقات کارگران جهت کنترل حیوانات آموزش صحیح ندیده‌اند، نتیجه این امر میتواند منجر به بروز صدمات گردد. کارگری که به کار خود علاقه مطلوبی نداشته باشد بیشتر در معرض حوادث قرار می‌گیرد. بعضی اوقات، افراد جهت انجام کار عجله داشته و این مسئله میتواند قضاوت نادرستی را در تعیین عامل مسببه، داشته باشد. در دامداری ساعتهای طولانی کار کردن متداول می‌باشند، لذا خستگی، امکان وقوع حادثه را بالا میبرد.

کارگرانی که در محیطهای پرخطر، از وسایل حفاظت شخصی استفاده نمیکنند، بیشتر از افرادی که پوشش کامل دارند، دچار حادثه میشوند. در مزرعه محیطهای خطرناکی وجود دارد که شامل کف‌های لغزنده، گودالهای کود، حصارها، انبارهای غیر بهداشتی مواد غذایی، سیلواها، وسایل تغذیه اتوماتیک و خودکار و ساختمانهای نگهداری دامها می‌باشد. بسیاری از محلهای نگهداری دامها دارای گودالهای نگهداری کود می‌باشند که در سال دفعات کمی تمیز میشوند.

در صورت عدم تهویه مناسب در ساختمانها، گازهای ناشی از این گودالهای کود قادر به ایجاد تلفات در کارگران و دامها می‌باشد. لوله‌های تهویه باید بطور صحیح کار گذارده شوند. در غیر اینصورت باعث میشوند که بخار و گازها مجدداً در هنگام تهویه ساختمان وارد محیط شده و سبب بیماری و حتی احتمال مرگ شوند. برای مزارع مدرن و پیشرفته منبع ذخیره برق (ژنراتور) توصیه میشود، بخصوص برای محل نگهداری دامها. اگر در اثر نارسائی الکتریکی پنکه‌های گودالهای کود عمل نکنند، گازهای سمی تشکیل خواهد شد و در چنین مواردی وجود یک منبع اضطراری الکتریکی میتواند حیات بخش باشد.

حفاظت و ایمنی شیمیائی:

بعضی مواد شیمیائی مورد استفاده در دامداریها برای انسان خطرناک می‌باشند و کارگران باید نکات ایمنی در رابطه با استفاده از این مواد را بدانند و همچنین از لحاظ خواندن برچسب ظروف شیمیائی و تفهیم آن توسط کارگران مطمئن شوند، زیرا این برچسب‌ها شامل دستوراتی در رابطه با درمان و کمکهای اولیه در مورد مسمومیت با همان ماده شیمیائی می‌باشند.

در بعضی مناطق ایالات متحده برای خرید و استفاده از مواد شیمیائی توسط دامدارها اجازه‌نامه‌های مخصوص مورد نیاز است. اطلاعات مورد نیاز از

طریق دفتر سرویس توسعه کشاورزی منطقه‌ای تهیه میشوند. مواد شیمیایی از قبیل حشره‌کشها، باید بدقت استفاده شده و لباسهایی که با آنها آلوده میشوند بدقت شسته شده و آلودگی زوده شود. راههای ورود مواد شیمیایی مضر به بدن از طریق پوست (متداولترین راه)، استنشاق و بلع مواد شیمیایی آلوده میباشد. افرادی که با مواد شیمیایی سر و کار دارند، دستها و صورت خود را باید با آب و صابون بشویند. هرگاه در انجام کاری استفاده از مواد شیمیایی الزامی باشد، کارگر باید پس از خاتمه، دوش بگیرد تا مواد شیمیایی از تمام بدن زوده شود. در صورتیکه آلودگی بدن با مواد شیمیایی رخ دهد، بلافاصله باید دوش گرفت تا از جذب اینگونه مواد مضر به بدن جلوگیری شود. مراقبت از البسه در زمان استفاده از مواد شیمیایی در دامداری:

لباسهایی که زمان کار با مواد شیمیایی استفاده میشوند باید بطور مجزا از سایر لباسها شسته شوند. در صورت شستن یا نگهداری البسه آلوده با غیر آلوده، امکان آلودگی لباسهای غیر آلوده وجود دارد. لباسهای آلوده باید قبل از شستن در محل جداگانه‌ای آبکشی شده و مراقبت‌های لازم برای جلوگیری از آلودگی مجدد زمین با آب حاصله صورت گیرد. لباسها باید دو بار شسته شوند و از شوینده‌های غلیظ یا قلیائی فسفاته استفاده شود.

هر بار حجم کمی از لباسها شسته شود و لباسهایی که با ماده شیمیایی یکسانی آلوده شده‌اند برای شستن در یک گروه قرار گیرند. جهت شستن، دمای آب حداقل باید 60°C (140°F فارنهایت) باشد و لباسهای آلوده به مواد شیمیایی با آب بیشتری مورد شستشو قرار بگیرند. ماشینهای لباسشویی بعد از شستشو باید کاملاً تمیز شوند. در ابتدا ماشین لباسشویی را با مواد پاک‌کننده بکار بیاورید. برای زدودن ذرات مواد شیمیایی، وان را با الکل ایزوپروپیل شستشو دهید. بعد از شستشو لباسها باید دو بار آبکشی شده و در هوای آزاد کاملاً خشک شوند تا از آلودگی خشک‌کن اجتناب گردد. در صورت تماس مواد شیمیایی سمی با لباس یا کفش، ناحیه و قسمت آلوده جوشانده یا زیر خاک مدفون شود. زدودن مواد شیمیایی روغنی از الیاف مصنوعی مشکل‌تر از شستن آن از الیاف طبیعی از قبیل پنبه میباشد، لذا ممکن است در بعضی موارد البسه با الیاف مصنوعی را از بین ببریم.

در زمان از بین بردن تکه‌های لباسهای مورد بحث باید از آلودگی هوا و کارگر اجتناب نموده و دقت لازم بعمل آید. لباسهای آلوده حداقل در عمق ۴۵ سانتیمتری مدفون شوند بطوریکه مواد شیمیایی، آبهای سطحی یا زیرزمینی منطقه را آلوده ننماید و یا بطریق بهداشتی معدوم و از بین بروند. با نشاندار کردن کیسه پلاستیکی محتوی لباسهای آلوده خطر آلودگی آب کاهش می‌یابد.

جهت حمل البسه آلوده به مواد شیمیایی باید از دستکش پلاستیکی استفاده نموده و این دستکشها در سایر موارد نباید استفاده گردند، لباسهایی که یکبار آلوده به مواد شیمیایی شده‌اند برای استعمال مواد شیمیایی، مجاز به استفاده مجدد میباشد در صورتیکه مایع

شیمیایی با هر غلظتی بر روی لباسها پاشیده شود (بجز لاستیک و پلاستیک) باعث تخریب لباس شده و با شستشوی حتی به ظاهر کافی نمیتوان از آن لباسها برای مصرف مجدد استفاده نمود. دهان بندهای یکبار مصرف برای استفاده مجدد نباید شسته شوند چرا که شستشو باعث رفع آلودگی نمیشود زیرا آنها طوری طراحی شده‌اند که یکبار استفاده شده و سپس دور انداخته شوند.

پارچه‌های بافته شده نسبت به سایر پارچه‌ها در رابطه با آلودگی به مواد شیمیایی شبیه یکدیگر میشوند. پارچه کشباف، مواد شیمیایی را مانند فتیله جذب میکند و زدودن مواد از روی چنین لباسهایی بسیار مشکل است. دستکشها و نیم چکمه‌های چرمی، مواد شیمیایی را براحتی جذب نموده و پاک نمودن آنها از آلودگی غیرممکن است. در تحقیقات انجام شده در دانشگاه ایالتی میشیگان به این نتیجه رسیده‌اند که اولفین ۱۰۰٪ ریسته و بافته نشده، از بهترین مواد برای لباسهای حفاظتی میباشد. ذخیره مواد شیمیایی:

مواد شیمیایی از قبیل حشره‌کشها باید در محلهای مطمئن، بطوریکه دور از دسترس بچه‌ها و سایرین باشند، ذخیره شوند. از ظرفی مانند بطریهای نوشابه برای ذخیره مواد شیمیایی نباید استفاده شود. ظروف باید دارای برچسب در مورد محتویات خطرناک درون آن باشند. بچه‌ها بطریهای نوشابه را که حاوی مواد شیمیایی خطرناک میشوند. تشخیص نداده و بطور تصادفی محتویات آنرا مینوشند. اطلاعات انجمن ایمنی فردی نشان میدهد که این نوع حوادث همه ساله سبب صدمه و مرگهای زیادی میشوند.

مواد شیمیایی باید در گنجه‌ها یا قفسه‌های قفل‌داری که منجمد نگردند نگهداری شوند، زیرا انجماد باعث تخریب مواد شیمیایی میگردد. همچنین این مواد باید در قفسه‌ای که از سایر وسایل مجزا باشد، نگهداری شده و در صورت نشت ظروف، ظرف می‌بایست شسته شود. محل شستشو باید در محدوده مطمئنی بوده و در مجرای فاضل آب و شبکه آبرسانی نباشد. از بالای کابینت‌ها برای نگهداری ظروفی که امکان افتادن و شکستن دارند استفاده نشود. احتمالاً از ظروف واژگون شده نشت مواد خطرناک وجود خواهد داشت. نور مناسب به روئیت بهتر برچسب ظروف کمک خواهد نمود.

جعبه کمکهای اولیه:

جعبه کمکهای اولیه حاوی لوازم پزشکی مناسبی است که باید در منزل، دامداریها، در تمام قسمتهای تأسیساتی و تجهیزاتی و در تمام وسایل نقلیه وجود داشته باشد و اندازه‌های مختلفی از این کیت در دسترس باشد. متخصصین ایمنی و بهداشت، جعبه کمکهای اولیه با محتویات زیر را برای دامداری توصیه می‌نمایند:

- باندهای استریل در اندازه‌های مختلف.
- باندهای زخم بند رولی بطول ۵ یارد و به عرض ۱ تا ۲ اینچ.

- نوار چسب در عرضها مختلف.
- باند سه گوش برای بستن به گردن.
- توده پنبه.
- قیچی.
- موچین.
- وسایل کاهش دهنده فشار زبان.
- سنجاقهای ایمنی.
- دماسنج.

- کیسه‌های یخ شیمیایی.
- میله‌هایی به پهنای نیم اینچ و ربع اینچ و بطول ۱۲ تا ۱۵ اینچ.
- محلول شستشوی چشم.
- تئور صابونی سبز یا بطریهای پلاستیکی حاوی محلول صابون که برای تمیز نمودن زخمها یا شستشوی لوله‌های شیمیایی بکار میرود.
- یک شیشه یک اونس از شربت اپیکا (در صورت بلع مواد شیمیایی، ایجاد استفراغ مینماید).
- یک پیمانه از ذغال فعال (که با آب مخلوط شده و بلعیده میشود تا بسیاری از سموم حشره‌کش را جذب کند).

- کنسرو شیر تبخیر شده و یک کنسرو بازکن (شیر)، آنتی دوت خوبی برای بسیاری از مواد شیمیایی است).
- ظرف کوچک نمک (محلولی از نیم قاشق چایخوری نمک که در ۲۵۰ سی سی آب مخلوط شده و در صورت نوشیده شدن بعنوان کمک اولیه در جلوگیری از شوک موثر است).
- یک ظرف ربع لیتری پلاستیکی از آب تمیز (در بسیاری از حالات اضطراری، آب جوی یا حوض میتواند مصرف شود).

- یک ظرف پلاستیکی خالی با درب محکم برای مخلوط کردن آنتی دوت‌ها.

- یک قاشق چایخوری برای اندازه‌گیری.
- چندین سکه برای تلفن جهت استمداد کمک.
- یک لیست از نام و شماره تلفن نزدیکترین دکترها، سرویسهای آمبولانس، سرویسهای پزشکیاری و مراکز کنترل مسمومیت (هر چند این شماره‌ها را میتوان از اپراتور مخابرات بدست آورد، اما حتی چند دقیقه وقت که در اثر تلفن مستقیم عاید میشود، میتواند جان فردی را نجات دهد).

جعبه کمکهای اولیه تجارتهای که در دسترس میباشد اغلب تمامی محتویات ذکر شده در لیست بالا را دارا نمیشاند و تهیه جعبه کمکهای اولیه که شامل محتویات ذکر شده باشد توسط ترکیبی از کیت تجارتهای همراه با تهیه لوازم اضافی در محفظه بزرگتری، بدست می‌آید.

علاوه بر جعبه کمکهای اولیه، کارگران و اعضای خانواده آنها نیاز به خواندن برچسب روی ظروف شیمیایی را دارند. این برچسبها شامل اطلاعاتی در مورد تماس مواد شیمیایی با بدن یا بلع آنها و چگونگی درمان اولیه میشوند.

عوامل گرما و رطوبت در ارتباط با ایمنی:

درجه حرارت همگام با رطوبت بالا میتواند برای کارگران دامداری خطرناک باشد. خطر ناشی از مشکل

گرمائی در هردو حالت درجه حرارت پائین و رطوبت بالا و درجه حرارت بالا و رطوبت پائین وجود دارد. تحت این شرایط، کارگران ممکن است دچار خستگی ناشی از گرما یا گرمزدگی شوند که گرمزدگی از خستگی ناشی از گرما خطرناکتر است.

علائم خستگی ناشی از گرما شامل گیجی، سرگیجه، احساس ضعف و خستگی، درجه حرارت پائین بدن و سرما، احساس رطوبت و چسبناکی در پوست میباشند. نتیجه حالات فوق میتواند سبب از پا افتادن فرد مبتلا شود. درمان این حالت شامل استراحت، نوشیدن مایعات و ذخیره مجدد نمک در بدن است.

گرمزدگی زمانی رخ میدهد که بدن نتواند بوسیله عرق کردن، حرارت اضافی را از دست بدهد. در زمان استراحت در هرساعت حدوداً ۷۰ کالری حرارت ایجاد میشود. در زمان کار فیزیکی سخت، میزان تولید گرما ممکن است حتی به ۸ برابر زمان استراحت افزایش پیدا کند (۵۶۰ کالری حرارت در هرساعت).

علائم گرمزدگی شامل جریان سریع، حالات برافروختگی و سرخ شدن، خستگی و گرم شدن پوست میباشند. درجه حرارت بدن فرد مبتلا میتواند حتی به 110° فارنهایت (43° سانتیگراد) یا بالاتر افزایش یابد و این امر سبب تخریب سیستم عصبی مرکزی میگردد. درمان گرمزدگی باید براساس کاهش درجه حرارت بدن استوار باشد. استفاده از کیسه‌های یخ یا حمام آب و یخ توصیه میشود. در صورت عدم دسترسی به روشهای فوق، پاشیدن آب بر روی فرد مبتلا به کاهش درجه حرارت بدن، تا زمان انتقال فرد به وضعیت راحت‌تر برای درمان کمک مینماید. افزایش درجه حرارت و آب و هوای مرطوب کار سنگین بدنی دارند باید از قبل در رابطه با مسایل گرما آگاه شوند.

لباسهای سبک با رنگ روشن توصیه شده، همچنین لباسهای کتان و نخی یا دارای ترکیب پنبه به دلیل عبور هوا ترجیح داده میشوند. استفاده از پارچه سبک (Khaki) که وزن کمی دارد نسبت به پارچه کتان (Denim) سنگین در هوای گرم بهتر است.

تعریق، سبب کاهش مایعات بدن و در نتیجه کاهش وزن میشود. در آب و هوای گرم و مرطوب هرنوع کاهش وزن که بیش از ۵٪ وزن طبیعی را شامل شود، خطرناک میباشد. فرد باید مقادیری آب برای جبران کاهش آب بدن بنوشد. نوشیدنیهای شیرین جهت جبران آب بدن مانند آب عمل نمی‌کنند، زیرا سبب میشوند که معده آب را از سایر قسمتهای بدن به سمت خود کشیده تا قند موجود را رقیق کند و این عمل سبب تأخیر در جذب آب به بافتهای بدن میشود. میوه و سبزیجات در جایگزینی الکترولیت‌ها در زمان گرما مناسب میباشند. بعضی افراد در معرض خطرات بیشتری در رابطه با گرما میباشند. بعضی افراد در معرض خطرات بیشتری در رابطه با گرما میباشند. افراد مسن بعلاوه اینکه براحتهای عرق نمی‌کنند و بدن آنها بسرعت افراد جوان خنک نمیشود، بیشتر در معرض خطر میباشند. افرادی که الکلی، آرام‌بخش یا انواع مختلفی از داروها استفاده میکنند در معرض خطر بیشتری میباشند. افرادی که دارو مصرف میکنند و در

شرایط گرم و مرطوب کار میکنند باید با دقت معتمدشان در این رابطه مشورت نمایند.

صدمات و خطرات ناشی از جابجائی و حرکت دامها:

هرگاه دامها در گله مورد بررسی قرار گیرند، احتمال مصدوم شدن کارگر وجود خواهد داشت. عمل بار زدن و تخلیه دامها اصولاً کار پر خطری است. زیرا آنها در مقابل اتفاقات اطرافشان تحریک شده و واکنش نشان میدهند. برای کار کردن با دامها فرد باید واجد وسائل مطمئن و محکمی باشد. دروازه‌ها، طولیله‌ها و مسیرهایی با شیب تند، امکان مجروح شدن کارگر را افزایش میدهد. کله‌گیرها و راهروهای تأسیسات باید طوری طراحی شود که کارگر در محدوده بسته و کوچک با حیوانات قرار نگیرد. همچنین باید امکاناتی فراهم شود تا کارگر در صورت نیاز سریعاً از طولیله خارج گردد. مسیر و راهروهای باریکی جهت تردد کارگران باید تعبیه شود تا با دامها در یک محدوده قرار نگیرند. راهروهای تردد کارگران باید دارای حفاظ میله‌ای به ارتفاع بیش از ۱۸ اینچ از سطح زمین باشد. کف زمین نباید لغزنده یا توسط بعضی وسایل شلوغ شود تا کارگر براحتهای بتواند بکسار خود بپردازد. لبه‌های تیز، برجستگیهای برنده و مزاحم باید از جایگاه نگهداری دامها حذف شوند.

جایگاه بایستی نور کافی داشته باشد. انجمن ایمنی فردی حداقل ۱۰ فوت کندل نور را در محل مهار کردن دامها توصیه میکند. نور باید یکنواخت باشد و وسایل درخشنده در محل وجود نداشته باشد تا سبب گیج شدن دامها نگردد.

گاوهای گوشتی بندرت به فرد حمله میکنند، هرچند صداهای ناگهانی ممکن است باعث رمیدن آنها شود. گاوها در اثر ازدحام و فشار به سطوح سخت موجب صدمه به افراد میشوند. از پهلوی یا پشت نباید به گاوها نزدیک شد بلکه باید دام را به شکلی متوجه حضور خود نمود. هنگام کار با گاوها از نیم چکمه یا کفشهایی با رویه سخت و محکم استفاده شود و از پوشیدن کفشهای راحتی و ورزشی اجتناب گردد. گاو با پای خود به جلو و عقب لگد میزند و دانستن این نکته برای کارگران حائز اهمیت میباشد.

نکات ایمنی که برای اسبها بکار میرود، در مورد گاوهای گوشتی نیز قابل اجراء است. داشتن اطلاعات در مورد رفتار گاو سبب کاهش استرس برای کارگر و گاوها میگردد و میزان ایمنی بالا رفته و تولید دامها نیز افزایش می‌یابد.

چشمهای گاو در جانب و پهلوی سر آنها قرار گرفته و به آنها دید وسیعی از محیط اطرافشان می‌دهد. گاوها نسبت به انسان از میدان دید وسیعتری برخوردار هستند. گاوها دارای درك محدودی از مشاهدات خود بوده و اشیاء را با سایه‌های مختلفی از رنگهای سیاه و سفید می‌بینند. در نتیجه گاوها به هرنوع حرکت در میدان دیدشان حساس می‌باشند. همچنین به الگوهای متضاد بین اجسام در محیط اطراف واکنش

شدید نشان میدهند. چشمهای گوسفندان، بزها، اسبها و جوجه‌ها نیز در پهلوی سرشان. قرار گرفته و عکس‌العمل این حیوانات نیز شبیه به گاوها میباشد. سرگیرهای منحنی که جوانب سخت داشته و رنگ واحدی دارند، برای حرکت گاو مطمئن‌تر و امن‌تر میباشند. از وسایلی که ایجاد سایه کرده و سبب تضاد در محیط میشوند، باید اجتناب نمود، زیرا گاوها در ناحیه‌ای که دچار دوگانگی باشد یا حرکت نکرده و یا آهسته حرکت مینمایند. گاوها بعضی اوقات از تردد در ناحیه سایه‌وروشن کف زمین یا جلوی خود، خودداری میکنند. تکه‌های لباس که توسط باد تکان میخورند نباید روی نرده‌ها یا مسیر حرکت دامها آویزان شوند زیرا سبب بروز مشکلاتی در گاوها خواهند شد.

گاوها به صداهای بلند و ناگهانی عکس‌العمل منفی نشان میدهند. در زمان حرکت گاوها، از ایجاد صداهای بلند، ناگهانی و فریاد زدن باید خودداری نمود، زیرا سبب ایجاد استرس در حیوانات شده و حیوانات در مسیر دلخواه حرکت نمی‌کنند. با گاوها باید همواره به آرامی رفتار نمود.

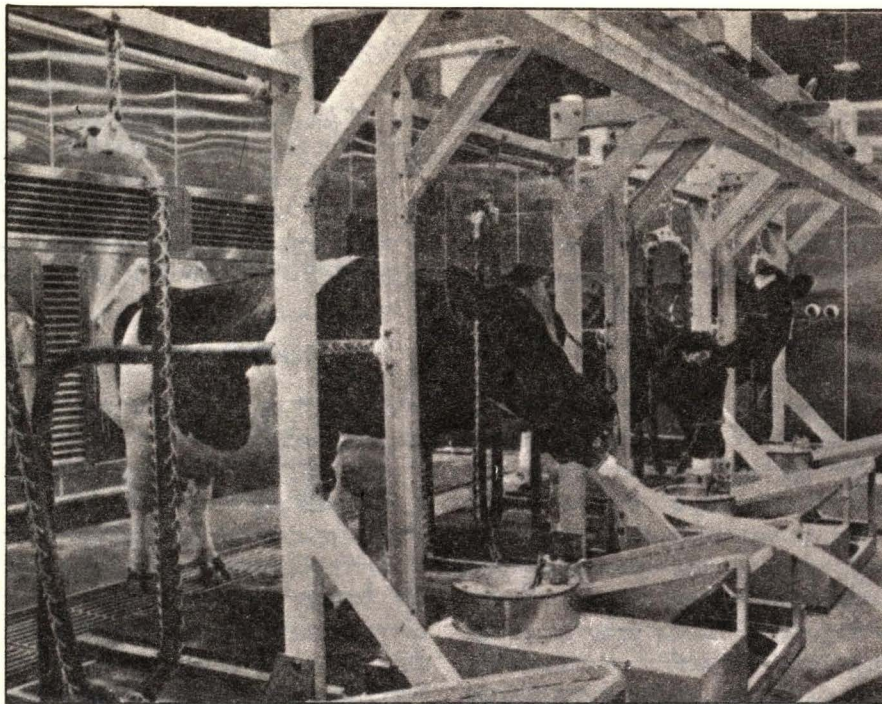
رفتار گاو نشات گرفته از برخوردهای قبلی میباشد. در صورت بکار بردن اعمال خشونت‌آمیز، این اعمال بصورت خاطره ناخوشایندی نزد گاو باقی مانده و جهت ادامه درمان و یا درمانهای بعدی نمی‌توان گاو را داخل محوطه مورد نظر برد. از استفاده نابجای شوک الکتریکی، فریاد زدن، نیشگون گرفتن و تکان دادن دستها جهت حرکت گاوها باید اجتناب نمود.

هنگام کار با گاوها جهت افزایش ایمنی، باید به آنها اجازه داد در مرتع، در اطراف انسان باشند. با گاوها باید بدقت رفتار شود و لا تحمل تجربیات نامطلوب که در خاطره دامها باقی مینماید اجتناب گردد. جهت بحرکت در آوردن گله نباید از خشونت استفاده شود بلکه باید اجازه داده شود که بطور طبیعی راهنمای گله را دنبال نمایند. زمانیکه گاوی را با کله‌گیر مهار کردید حتماً برای اولین بار این عمل انجام شده است. زیرا بعد از بار اول که گاوی توسط کله‌گیر بدام افتاد برای گرفتن همان گاو در دفعات بعدی به مشکل بر خواهید خورد.

گاوها در مواردی که احساس نمایند ورود به محلی برای آنها امکان مرگ دارد، شک و تردید میکنند. به این دلیل از کله‌گیرهای منحنی برای گاوها استفاده میشود. زمانیکه سر گاو باز باشد (بدون بند و طناب) راحت‌تر به سمت کله‌گیر حرکت میکند. همچنین در مواردی که درون ساختمان تاریک و محیط بیرون روشن باشد گاوها به هنگام ورود دچار شک و تردید میشوند. روشنائی محیط داخل کامیون، بویژه در شب، به وارد شدن گاو در کامیون کمک میکند.

بعد از انجام اقدامات درمانی در محل مقید کردن دام، باید اجازه داده شود تا با سرعت طبیعی خودشان از محوطه خارج شوند. فریاد زدن و استفاده نادرست از سایر روشها، جهت حرکت دام سبب بروز مشکلات بیشتری برای ورود دوباره آنها به محوطه میشود.

افرادی که با گاوها کار میکنند نیاز دارند که از محدوده فرار آگاه باشند. محدوده گریز یا فرار دایره فرضی در اطراف حیوان یا گله میباشد و برای حیواناتی

که در اطراف انسان میباشند، شعاع دایره بطور متوسط کوچک میباشد و برای حیوانات غیر قابل کنترل بزرگتر است. محدوده فرار برای گاوان بطور کلی حدود ۵ تا ۲۰ پا میباشد. هرچند، گاوهای از قبیل گاوهای شیری تحت کنترل، به کارگر اجازه قدم زدن و لمس کردن داده، بدون آنکه حرکتی داشته باشند. زمانیکه کارگر داخل محدوده فرار دام یا گله شود، حیوان یا گله حرکت خواهد کرد. اگر کارگر در لبه محدوده گریز بایستد حیوان به آرامی و بطور یکنواخت حرکت مینماید.

در زمان حرکت گاو، کارگر باید در وضعیتی باشد که حیوان قادر به دیدن وی گردد. اگر کارگر در پشت حیوان قرار بگیرد، نتیجه آن حرکات غیرقابل پیش بینی به یک سمت یا سمت دیگر میباشد. زمانیکه کارگر در لبه محدوده گریز در زاویه حدود ۳۰ درجه قرار بگیرد، حیوان مستقیماً به جلو حرکت خواهد نمود و زمانیکه کارگر در لبه محدوده گریز با زاویه ۴۵ درجه به سمت دیگر حیوان حرکت کند، حیوان برمی گردد. گاو همواره طوری قرار میگیرد که کارگر را در محدوده دید خود داشته باشد. در زمان حرکت گله ای از گاوان، کارگر باید در لبه محدوده فرار و گریز رهبر گله قرار گیرد.

هنگامیکه در مسیر باریکی حیوان رو به عقب حرکت می کند نباید دام را وادار به جلو رفتن نمود. راه موثر جهت بررسی این وضعیت، خارج شدن از محدوده گریز حیوان در هنگام به عقب برگشتن دام می باشد و بطور کلی این روش اجازه خواهد داد که کارگر کنترل مجددی بر روی حیوانات در حال حرکت داشته باشد. همچنین این روش، راه مطمئن تری برای مهار و کنترل حیوانات می باشد. همیشه خطر به زمین خوردن کارگر توسط حیوان تحریک شده در زمان جلوراندن گله وجود دارد.

گوسفند و بز دامهای اهلی کوچکی می باشند که در مجموع خطرناک تلقی نمیشوند، اما احتمال شاخ زدن میش یا قوچ و مجروح شدن افراد وجود دارد. این چنین صدمات و جراحاتی در اطفال و افراد مسن بیشتر رخ میدهد. طیور معمولاً خطرناک نمی باشند، اما فرد ممکن است توسط مرغ یا خروس نوك زده شود. صدمه ناشی از گازها و بوقلمون نر شبیه مرغها می باشد. طیور ماده و مرغهایی که در زمان کرچی روی تخم می نشینند ممکن است حالت تهجمی داشته باشند و این دسته از طیور به افرادی که اختلال در محیط اطرافشان ایجاد کنند، صدمه خواهند زد. غاز، بوقلمون، مرغ و اردک توسط بالهای خود قادر به ایجاد صدمات مختصری می باشند. در مرغدارها صدمات ناشی از گرد و خاک و وسایل بیشتر از صدمات خود طیور است.

نکات ایمنی درباره اسبها:

رعایت نکاتی ایمنی در ارتباط با اسبها بسیار مهم می باشد. زیرا میلیونها انسان در مناطق روستایی و شهری، سوارکاری، نموده و یا به نحوی با اسب در ارتباط هستند و بسیاری از مردم هنوز از نحوه برخورد صحیح با اسبها بی اطلاع می باشند که در این رابطه باید آگاه شوند.

در صورتیکه قوانین ایمنی رعایت نگردد باید انتظار

صدمات جدی را داشته باشیم. اسبها از لحاظ واکنش متفاوتند. بعضی از آنها حساس بوده و واکنشهای شدیدی در هنگام ترس از خود نشان میدهند. در صورتیکه قوانین ایمنی در زمان سوارکاری و کار با اسب رعایت شود، کار با اسبها تجربه بسیار لذت بخشی خواهد بود.

نزدیک شدن به اسب:

اسبها حس شنوایی قدرتمندی دارند، ولی از لحاظ بینائی، جلوی پشت خود را بخوبی نمی بینند. بنابراین همیشه در هنگام صحبت و با زاویه ۴۵ درجه نسبت به شانه اسب باید به آن نزدیک شد. هرگز پشت اسب قرار نگیرید. در هنگام غذا دادن به اسب، گردن و شانه اسب را نوازش کنید، منتها به بینی اسب دست نزنید. سعی کنید از محدوده لگد زدن اسب خارج شوید و بر روی بند افسار قدم زده و نایستید. تنبیه اسب در زمانیکه نافرمانی کرده انجام بگیرد. از نیشگون گرفتن اسب خودداری شود. آرام در اطراف اسب حرکت کرده و اسب را عصبانی ننمائید.

خطرات ناشی از بیماریهای دامی:

زئونوز:

بیماریها و انگلهای قابل انتقال بین انسان و دام میباشند. از متداولترین زئونوزها میتوان هاری، بروسلوز، تریشینوز، سالمونلا، لپتوسپیروز سرخچه خوکها، کرمهای گرد، کرمهای نواری و تب خالدار را نام برد.

پاکیزگی، واکسیناسیون، قرنطینه حیوانات بیمار و دوری جستن از دامهای بیمار، راههای جلوگیری از

ابتلاء به این بیماریها میباشد. استفاده از دستکشهای لاستیکی در زمان درمان حیوانات بیمار بسیار مفید است و در صورت ابتلاء فرد به بیماری، بلافاصله باید مورد معاینه پزشک قرار گیرد.

موارد بیماریهای انسانی در ایالات متحده بسیار نادر میباشد و سالانه ۲ مورد گزارش میشود. بعلت شدت بیماری هاری در صورت عارض شدن بیماری، افرادی که در اطراف دامدارها اشتغال دارند، می بایست اطلاعات کافی در مورد برخورد و جلوگیری از ابتلاء به بیماری داشته باشند.

ویروس این بیماری از طریق بزاق دامهای آلوده منتقل شده و حیوانات اهلی در اثر گزش حیوان وحشی آلوده از قبیل راسو، راکون یا خفاش، مبتلاء میشوند. سگهای اهلی بندرت آلوده میشوند، زیرا واکسیناسیون بر علیه بیماری هاری در مورد سگهای اهلی انجام میگردد. واکسیناسیون سگها و گربهها جهت کاهش خطر عفونت های باید بطور مرتب انجام گیرد.

کارگرانی که در تماس با حیوانات بیمار میباشند جهت جلوگیری از عفونت باید از دستکشهای لاستیکی استفاده نمایند. در صورتیکه حیوان مشکوکی تلف شده و در بازرسی و معاینه احتمال هاری داده شده، سر حیوان به آزمایشگاه تشخیصی ارسال میگردد و در صورت مشاهده هاری، سازمانهای مربوطه باید هشدار و نکات لازم را در مناطق بیان کنند. در زمان نمونه برداری بافت مغز نباید تخریب شود و دست فرد عامل دور از دهان حیوان باشد. در حیوانات وحشی که حرکات عجیبی دارند، باید به این بیماری مشکوک شد، از بازی با حیوانات وحشی باید اجتناب نمود. در صورتیکه حیوانی از لحاظ داشتن هاری مشکوک میباشد، باید آنرا

مردم نموده، سر و بافت مغز را برای آزمایشگاه باید ارسال نمود، بدون اینکه لاشه دور انداخته شود (مغز باید طوری نگهداری شود تا تخریب نگردد).

در صورت گزیده شدن بوسیله هر نوع حیوانی، زخم ایجاد شده بایستی سریعاً با آب و صابون شسته شده و تحت مداوای پزشکی قرار گیرد. کارگرانی که با حیوانات هار و مشکوک به هاری سر و کار دارند، باید بلافاصله واکسینه شوند. واکسن، ایمن و بدون درد میباشد. ۵ دوز در یک دوره ۴ هفته‌ای تجویز میشود.

وسایل و لوازم حفاظت شخصی:

در حول و حوش دامها، وسایل حفاظتی مختلفی باید نگهداری و استفاده شود. کلاه‌های ضربه‌گیر، سر را در مقابل تاسیسات دامداری، محافظت میکند. در هنگام کار با علوفه کپک زده یا گرد و خاکی، بایستی از دهان‌بند استفاده شود. همچنین در سیلوها، محل نگهداری کود و مواد شیمیایی جهت کنترل حشرات نیز از دهان‌بند استفاده میگردد. چشمها توسط عینک ایمنی از گرد و خاک، کاه و پوشال و مواد شیمیایی محافظت میشوند. برای مشاغل ویژه خاص باید از دستکشهای حفاظتی استفاده نمود. جهت محافظت دست در کارهای سبک از دستکشهای نخی یا کرباس استفاده میشود. دستکشهای چرمی برای کارهای سنگین و یا زمانی که با سیم خاردار کار میشود، استفاده شده و سبب افزایش قدرت چنگ‌زنی شده و در زمان حمل مواد زبر و تخریش کننده دست را محافظت میکند. دستکشهای لاستیکی در زمان کار با حیوانات بیمار و یا هنگام کمک به تولد و بچه بد دنیا آوردن بکار میروند. در مزرعه همیشه از کفشهای ایمنی باید استفاده نمود.

کارگرانی که در محل‌های نگهداری دام کار میکنند، درصد بالایی از مشکلات تنفس و سایر مشکلات را تحمل میکنند. این مشکلات شامل سرفه، تنفس کوتاه، خارش گلو، سردرد و آبریزش چشم می‌باشد. در دامداریها در اثر هوای آلوده، تخریب موقتی ریه ممکن است رخ دهد. بعضی از مرگها در نتیجه گازهای سمی ناشی از کود ذخیره شده در گودال و حفره‌ها میباشد.

کارگران دامداری در معرض سه نوع هوای آلوده می‌باشند. اجرام ریز و گرد و غبار ناشی از غذا، موی حیوانات و مواد مدفوعی. حشره‌کشهایی که در دامداریها استفاده میشوند در صورت استنشاق باعث بروز بعضی مشکلات بهداشتی و تنفسی میشوند. در محل‌های نگهداری کود، گازهای سمی و خفه کننده تولید میشود. چهار گاز خطرناک عمده عبارتند از: آمونیاک، سولفید هیدروژن، متان و دی‌اکسید کربن.

در مورد گازهای سمی دو نوع وسیله حفاظتی تنفس وجود دارد ۱- صافی هائیکه ذرات را از هوا جدا می‌کند، ۲- صافی هائیکه بخارات و گازها را از هوا جدا می‌کند. یک نوع فیلتر ترکیبی وجود دارد که عمل هردو صافی فوق را انجام می‌دهد.

لوله‌های مخصوص هوا، هوا را از منبعی غیر از هوای اطراف در اختیار مصرف کننده قرار میدهد.

یکنوع از آنها، هوا را از طریق لوله هوای فشرده و نوع دیگر از طریق سیلندر هوای فشرده تأمین میکند.

انتخاب روش حفاظت تنفسی براساس نوع و غلظت آلودگی هوا میباشد. باید از ماسکهای استفاده شود که اولاً آزمایش شده و ثانیاً دارای حداقل استانداردهای مؤسسه ملی برای ایمنی و بهداشت شغلی باشند. بعضی از ماسک‌هایی که توسط این مؤسسه تأیید شده‌اند دارای برچسبی حاوی قابلیت محافظت آن وسیله در مقابل صدمات میباشند.

تاسیسات:

وسایل مورد استفاده در دامداری ممکن است صدمات بسیاری را باعث شوند. کف و پله‌های لغزنده باعث سقوط شده و در مناطق مرطوب خطر برق گرفتگی و شوک الکتریکی وجود دارد. وسایل یا سیم‌های برق در تماس با آب، سبب برق گرفتگی میشوند. لبریز شدن مخازن آب و شیرهای آب معیوب ممکن است سبب ایجاد وضعیت لغزنده یا برق گرفتگی شوند. در اثر بلند کردن بارهای سنگین، کشش عضلانی رخ میدهد. گودال‌های نگهداری کود و مردابها نیز میتوانند منجر به ایجاد خطر شوند.

چنانچه پیشتر گفته شد، سیلو به دلایل مختلفی خطرناک میباشد. برای مثال، افراد ممکن است بداخل سیلو افتاده و یا بوسیله وسایل مورد استفاده در سیلو دچار صدمه شوند، گازهای ازت ناشی از سیلو کردن علوفه سبز میتوانند کشنده باشد. بیشترین خطر در ۱۲ تا ۶۰ ساعت اولیه بعد از پر کردن سیلو می‌باشد. هرچند این گازها تا ۱۰ روز پس از سیلو کردن خطرناک بوده و در چنین زمانی کارگر نباید وارد سیلو شود. اما در صورت نیاز بداخل شدن در سیلو ۱۵ تا ۲۰ دقیقه قبل از وارد شدن باید سیستم تهویه (دمنده) روشن شود. مواقعی که امکان بروز خطر وجود دارد نباید به تنهایی وارد سیلو شد.

محفظه سیلو دو هفته بعد از قرار گرفتن سیلو در آن می‌بایست تهویه شود. تمام درهای سیلو و طویله در این مدت باید بسته باشد و از ورود بازدیدکنندگان و اطفال به محفظه سیلو و یا طویله در هنگام وجود خطر باید جلوگیری شود. در صورتیکه فردی در معرض گازهای سیلو قرار گرفت بلافاصله باید اقدام به درمان فرد مسموم نمود. حالت دیگری که سبب صدمه و خطر می‌باشد ذخیره کردن علوفه و حبوبات می‌باشد، بطوریکه ایجاد حفره خالی در ته مخزن میکند و اگر شخصی بداخل آن بیفتد در زیر علوفه و حبوبات مدفون شده که نتیجه آن خفه شدن شخص می‌باشد.

در محل نگهداری دامها، غلظتهای سمی گازهایی از قبیل متان، سولفید هیدروژن یا منواکسیدکربن میتواند وجود داشته باشد، لذا کارگرانی که در این قسمت‌ها مشغول کار میباشند باید مراقب بوده و از وسایل محافظتی لازم استفاده نمایند.

بدلیل وجود خطر گازهای سمی، کارگران باید آگاهی‌های لازم را کسب نمایند. تهویه مناسب ساختمانها بسیار مهم میباشد. عدم تهویه در زمستان از بزرگترین خطرات می‌باشد، بخصوص زمانی که میزان

تهویه پائین تر از سطح حداقل توصیه شده جهت ذخیره گرما، کاهش یابد. در هنگام زیر و رو کردن کود در گودال‌های ذخیره خطر گازهای سمی بیشتر میشود و در زمان جابجا و زیر و رو کردن کود روش مطمئن تر این است که حیوانات و کارگران را از آن محل خارج نمائیم و در فاصله دورتری از محل قرار داده و در صورت بروز هرگونه علائمی، پمپ تهویه را خاموش کنیم. نقص در سیستم برق سبب از کار افتادن پنکه‌های تهویه شده و این مورد سلامت کارگران و دامهای دامداری را به مخاطره می‌اندازد. جهت آگاهی از نقص برق، سیستم هشدار دهنده خطر باید نصب شده و برق اضطراری جهت نگهداری سیستم تهویه الزامی است.

وجود نمایشگرهای اندازه‌گیری میزان سطح گاز در تاسیسات و ساختمانها از نکات مثبت قابل توجه است.

کارگران نباید داخل گودال‌های کود شوند مگر اینکه جداً لازم باشد و همچنین از تهویه گودال باید اطمینان یابند. بعلاوه جهت داخل شدن، از وسایل تنفسی که نیاز به هوای بیرون و خارج نداشته باشد (کپسول اکسیژن) و طناب نجات باید استفاده گردد. همیشه کارگر دیگری که مجهز به وسایل تنفس دهنده لازم و طناب ایمنی است، باید در محل باشد تا در صورت نیاز به فردی که در گودال کود به کمک احتیاج دارد کمک برساند. در صورت عدم وجود تجهیزات کافی، به هیچ عنوان نباید وارد گودال کود گردید، حتی اگر شخصی در داخل گودال نیاز به کمک داشته باشد، زیرا نتیجه این عمل منجر به مرگ هردو نفر خواهد شد.

برای سطح زمین و زیرزمین‌هایی که گودال‌های ذخیره کود در آن قرار دارد، پوششهای ضخیم و مقاوم باید تهیه شده و در اطراف مردابها و وانهای ذخیره کود، نرده و حفاظ تعبیه شود. همچنین بایستی با پوستر و علائم هشدار دهنده افراد را از محل‌های مورد بحث دور نگهداشت.

از بکار بردن هرنوع مواد آتش‌زا مانند سیگار در مناطق ذخیره کود (بویژه محدوده سربسته) باید اجتناب گردد. در صورتیکه نیاز به تعویض قطعه، بخصوص همراه با انجام جوشکاری باشد، ضروری است که تهویه این محلها مناسب بوده تا خطر آتش‌سوزی به حداقل ممکن برسد. در این امکان باید از موتورهای برق ضدانفجار استفاده شود. لامپها و سیم‌های برق طوری حفاظت و عایق‌بندی شوند تا مانع از ایجاد جرقه گردند. زیرا گاز متانی که در گودال‌های کود تهیه شده بسیار قابل اشتغال است.

جعبه کمک‌های اولیه و وسایل نجات باید نزدیک مناطق ذخیره کود قرار داشته باشد. به تمام کارگران روش مناسب استفاده از کمک‌های اولیه جهت برخورد با گازهای سمی آموزش داده شود و تأکید شود که بدون وسایل و تجهیزات مناسب وارد گودال نگهداری کود نشوند و حتی سعی در نجات افراد دیگر نیز نمایند. در صورت امکان مصدوم را به هوای آزاد آورده و در صورت عدم تنفس، احیاء قلبی ریوی را شروع و تا رسیدن کمک‌های پزشکی ادامه دهید. شماره تلفن آتش‌نشانی منطقه و گروه نجات را در نزدیکترین محل ممکن نگهدارید. در هنگام تلفن زدن باید اطلاعات

کافی به گروه نجات و آتش نشانی داده تا تجهیزات لازم و کافی را همراه داشته باشند.

رعایت نکات ایمنی در آتش سوزی:

از جدی‌ترین صدمات در مزارع و دامداریها، آتش سوزی میباشند که معمولاً بعلمت بی توجهی و بی دقتی میباشند. بیشترین علل آتش سوزی‌ها ناشی از وسایل برقی، گرم کننده‌ها (هیتر) یا بی دقتی در سیگار کشیدن میباشند. سایر موارد آتش سوزیها عبارتند از رعد و برق، ایجاد حریق عمدی و احتراق خود بخودی.

بسیاری از وسایل اطراف دامداریها قابل اشتغال میباشند. در ساختمانها، چوب، علوفه، بسترهای چوبی و خوراک دام براحتی مشتعل میشوند. هنگامیکه آتش سوزی آغاز میشود، ساختمانهای دامداری سوخته و آتش بسرعت گسترش می‌یابد. نکات ایمنی که مانع از آتش سوزی شامل موارد زیر هستند:

* محافظت ساختمانها از رعد و برق.
* ذخیره مناسب و مطلوب سوخت.
* پاکیزه نگهداشتن محیط داخل و خارج ساختمان، بطوریکه عاری از آثار مخروبه باشد.
* جلوگیری از سیگار کشیدن در داخل و خارج ساختمانها.

* مطمئن بودن از وضعیت مناسب تجهیزات و سیمهای برق.

* در هنگام استفاده از بخاریها و چترما در مصنوعی (مرغداری) در ساختمانها باید دقت بیشتری اعمال نمود.

* از وضعیت و حالاتی که سبب اشتعال خود بخودی در انبار غذا میشود باید اجتناب گردد.

* در طراحی ساختمان جدید، حداقل فاصله ۵۰ پا (حدود ۱۶ متر) از سایر ساختمانها مدنظر باشد تا انتشار آتش کندتر صورت گیرد [فاصله ۷۵ قدمی (۲۵ متر)، سبب تسهیل در دسترسی ماشینهای آتش نشانی به موضع میگردد].

* از مواد خارجی مقاوم به آتش (جوانب فلزی، تخته کوبی و توفال آسفالتی) جهت ساختمانهای جدید استفاده شود.

* کپسولهای اطفاء حریق در نزدیکی دربهای خروجی تمام ساختمانها قرار بگیرد.

* کپسولهای اطفاء حریق باید بطور مناسب نگهداری شده و با بازدیدهای دوره‌ای از شارژ بودن آنها مطمئن شد.

* شیرهای آب و شیلنگ در اطراف ساختمانها باید تهیه و طراحی شود.

* در نزدیکی ساختمانها، حوضچه‌های آب طراحی گردد تا ذخیره آب لازم و اضطراری برای مبارزه با آتش در دسترس باشد.

* مواد شیمیائی قابل احتراق در محل مطمئن ذخیره شوند.

* به تمام کارگران و اعضاء خانواده آنها روشهای جلوگیری از آتش آموزش داده شود.

در زمان شروع آتش سوزی افراد باید بدانند که چه

کاری انجام دهند. در زمان آتش سوزی، اولین کار تلفن به آتش نشانی می‌باشد و از کپسولهای اطفاء حریق، شیلنگ آب، گونی مرطوب، بیل و خاک تا رسیدن گروه آتش نشانی استفاده شود. در صورت امکان، دامها باید از ساختمانها خارج شوند و به محلی دورتر از مسیر اطفاء حریق منتقل شوند. آتش سوزیها به سه گروه A, B, و C طبقه‌بندی میشوند. برای انواع مختلف آتش سوزیها از اطفاء حریق مناسب آن استفاده شود. علامت اطفاء حریق A عبارتست از مثلثی که در آن حرف A دارد. و این روش نباید برای اطفاء آتش سوزیها نوع B یا C استفاده شود. اطفاء کننده‌های حریق چند منظوره برای هر سه نوع قابل استفاده میباشند و علامت آن شامل مثلثی با حرف A، مربعی با حرف B، و دایره‌ای با حرف C میباشد. A, B, C دی اکسید کربن برای آتش سوزی نوع C, B, C استفاده میشود و در نوع A غیر قابل استفاده است. در ساختمانها بهتر است از اطفاء کننده‌های حریق چند منظوره استفاده شود تا هرج و مرج در زمان آتش سوزی تاحد امکان کاهش یابد.

آتش سوزی نوع A شامل سوختن موادی از قبیل چوب، کاغذ، منسوجات، علوفه، مواد زائد و سایر مواد مشابه میباشند. از آب در اطفاء حریق نوع A میتوان استفاده نمود.

آتش سوزی نوع B شامل سوختن موادی از قبیل گریس، بنزین، نفت، رنگها، کرشوزون و حلالها میباشد. استفاده از آب در این حریق سبب پخش شدن آتش میشود. این نوع آتش سوزی باید بوسیله مدفون کردن، اطفاء شود. از پتوی مرطوب جهت آتش سوزیهای خفیف نوع B میتوان استفاده کرد.

در آتش سوزی نوع C، سوختن در اثر وسایل برقی است و از آب جهت اطفاء این نوع حریق نباید استفاده شود مگر اینکه برق منطقه و موضع قطع گردد. در صورت استفاده از آب در این روش افرادی که سعی در اطفاء دارند دچار برق گرفتگی شدیدی میشوند.

موارد ایمنی لازم الاجرا در حفظ سلامت دامها:

۱- بهداشت خوب، واکسیناسیون و برنامه مایه‌کوبی.

۲- در هنگام کار با حیوانات در محیط سر بسته، حرکت و تمایل به جلو داشته باشید تا راه خروجی را آماده نمایند.

۳- از وسایل مناسب در حمل و نقل گله‌ها و دامها استفاده نمایند.

۴- مطمئن باشید گله‌ها، تنها بوسیله افرادی که قدرت و تجربه کافی دارند مورد بررسی قرار گیرند.

۵- در زمان بررسی و نزدیک شدن به حیوانات باید نهایت دقت را بکار برد تا مانع از وحشت‌زدگی و رم دادن آنها شود.

۶- به کارگران روشها صحیح نکات ایمنی جهت حمل و نقل دامها را آموزش دهید.

۷- حیوانات را شناخته و درک کنید.

۸- در رابطه با حیوانات، بردبار و صبور باشید.

۹- در زمان خستگی از کار با دامها پرهیز کنید.
۱۰- جهت انجام کار، کمک کافی در اختیار داشته باشید.

۱۱- در زمان راهنمایی حیوانات مراقب باشید و برای حمل و نقل از راههای هدایت مناسب استفاده کنید.

۱۲- مانع از تحریک و بازی اسب در اطراف حیوانات شوید.

۱۳- بازدید کنندگان و اطفال را از حیوانات دور نگهدارید.

۱۴- شاخ دامهای خطرناک را قطع نمایید.

۱۵- در زمان سواری با اسب، وسایل را بدقت کنترل نمایید.

۱۶- مانع از کشیدن سیگار در داخل و خارج ساختمانهای دامداری شوید.

۱۷- کپسولهای اطفاء حریق در طولبه و ساختمانها در دسترس داشته باشید.

۱۸- اطراف ساختمانها را تمیز نگهدارید.

۱۹- وسایل حمل و نقل و مهار کننده را در شرایط خوبی نگهدارید.

۲۰- در ساختمانها و سیلوها از تهویه مناسب استفاده نمایید.

۲۱- جهت راه رفتن مناسب و بی خطر، کف و پلکان را تمیز نگهدارید.

۲۲- در صورت نیاز از وسایل حفاظتی از قبیل البسه مناسب، کلاه، دهان‌بند، عینک و دستکش استفاده نمایید.

۲۳- مواد شیمیائی، کودها، داروها و سخت افزار را دور از حیوانات نگهداری کنید.

خلاصه:

مزرعه و دامداری شغل پرخطری است. همه ساله افراد زیادی در این رابطه مجروح و یا حتی کشته میشوند. در اطفال و افراد مسن احتمال صدمه و جراحت بیشتر می‌باشد.

بسیاری از عوامل محیطی در وقوع حوادث نقش دارند. تأسیسات، بخصوص سیلوها و محل نگهداری دامها باید از لحاظ رعایت نکات ایمنی کنترل شوند. در صورت نیاز از لوازم حفاظتی فردی باید استفاده شود.

نکته مهم این است که تمامی کارگران با روش بررسی و برخورد صحیح با دامهای مختلف آشنا باشند. رعایت نکات ایمنی در مورد اسب مشکل آفرین میباشد، زیرا بسیاری از افرادی که بنحوی با اسب در ارتباط میباشند، تجربه کافی ندارند.

در اثر ممانعت از وضعیتهای خطرناک و آگاهی از قوانین ایمنی، از بسیاری حوادث میتوان اجتناب کرد. نگهداری مناسب در مزرعه از بسیاری حوادث جلوگیری میکند.

منبع مورد استفاده:

JAMES R. GILLESPIE 1989. «Moderns Livestock and Poultry Production». Delmar Publishing INC. PP 39-58.